

HOLM – UNDER VESTRE EIG



I Panteboka for Vaaler kan man se at **Halvor O. Holm** den 14. juni 1861 solgte sin eiende og påboende rødning kalt **Holm** med stue til Ole T. Eig for 100 spd.

Det vil si at det var bosetting på plassen Holm fra ...

Distriktsnr.		Side	Skuledistrikt	Sokn	Prestegjeid	Gard	Merknad (gard)			Overskrift		
160	3	41	Valseth	Vaaler	Vaaler	Holm	under 91			1		
Personnr.	Hushold	Førenamn	Efternavn	Fam. stilling	Yrke	Sivilstand	Alder	Kjønn	Fødestad	Stort kveg	Havre	Poteter
973	11	1	Halvor	Ols.	Husfader	Selvejer	g	56	m	Hof	1	3/4 1/2
974	12		Anne	Andersd.	hans Kone		g	42	k	Vaaler		
975	13		Martea	Halvorsd.	deres Datter		ug	18	k	Aasnæs		
976	14		Oleane	Halvorsd.	deres Datter		ug	24	k	Aasnæs		
977	15		Olea	Johnsd.	den Sidstes Datter		ug	1	k	Vaaler		
978	16		Martea	Johansd.		Lægdslem	ug	6	k	Hof		

I 1865 var «Selvejer» **HALVOR OLSEN** og hustru **ANNE ANDERSDATTER** bosatt på plassen Holm i Valseth. Sammen med barna Martea og Oleane, samt dennes datter Olea Johnsdatter.

Der bodde også den 6 år gamle «Lægdslem» **Marthea Johannesdatter**, født i 1859 i Hof, og som sannsynlig var datter av «Husmand» Johannes Eliassen Opaasen og hustru Marthe Kristiansdatter, fra Hof-Åsa. Besetningen i fjøset på Holm i 1865 besto av 1 stort kveg og det ble dyrket noe korn og poteter.

Halvor Olsen var født 27. juli 1811 på nedre Dønåsen i Hof, som sønn av Ole Olsen Dønnaasen og hustru Johanne Hansdatter. Halvor Olsen Holm døde som «Gift Lægdslem» på plassen Holm i Valseth 12. juli 1887 av «Bronkkitt», 77 år gammel og er gravlagt ved Våler kirke.

Halvor Olsen var «Ungkarl» da han den 31. desember 1832 ble gift 1. gang med «Pige» **OLIA (OLEANE) CHRISTOPHERSDATTER CARLSTAD**, født omkring 1809 på Strand, Rud krets i Våler. Datter av Christopher Olsen Strand og hustru Helene Erichsdatter. Olia (Oleane) Christophersdatter døde før 1839?

Ved sønnen **Oles** fødsel i 1832 oppga Halvor Olsen at han var «Husmand» på Kalfoss i Åsnes og ved sønnen **Halvors** fødsel i 1837, var han «Husmand» på Næsnoen i Hof.

Halvor Olsen oppga at han var «Enkemand» og hadde opphold på Kneppen, Lauta i Åsnes da han i 1839 fikk sønnen **Oluf Halvorsen** med «Pige» **OLIA OLSDATTER KORSGAARDEN** eller **KORSGAARDSTEPPE**, fra Åsnes. (Se også Finstad).

Halvor Olsen var fortsatt «Enkemand» og bosatt på Kneppen da han den 21. januar 1840 ble gift 2. gang med den 28 år gamle «Pigen» **OLIANA JOHANNESDATTER AASNESTÆPPEN**, født omkring 1815 i Flissundet i Åsnes. Datter av Johannes Pedersen Flissundet og hustru Marte Bergersdatter. Ollana Johannesdatter døde før 1849?

Etter Ollanas død var Halvor Olsen «Enkemand» for 2. gang da han den 7. januar 1859 inngikk sitt 3. ekteskap.

Denne gang med «*Pige*» **ANNE ANDERSDATTER/AMUNDSDATTER HOLM**, født omkring 1823 på Ulsbølhagen. Anne døde som «*Enke- og Fattiglem*» på Holm 12. september 1899 av en «*Nyresygd*» og er gravlagt ved Våler kirke.

Datter av Amund Nielsen?... og (Ved vielsen er Annes etternavn Ammundsdatter, mens det ved folketellingene i 1865 og 1875 er Andersdatter. Ved hennes død er navnet oppgitt å være Anne Arnesdatter).

Halvor Olsen Holm fikk 7 (kjente) barn:

Halvor Olsens barn med

ii.1. OLE HALVORSEN, født 15. august 1832 på Kalfoss i Åsnes. Ole døde

ii.2. HALVOR HALVORSEN, født 4. september 1837 på Næsnoen i Hof. Halvor døde

«*Enkemand*» *Halvor Olsens barn med «Pige» Olia Olsdatter Korsgaarden:*

ii.3. OLUF HALVORSEN, født 3. oktober 1839 på Korsgaardsteppen i Åsnes. Oluf døde

Halvor Olsens barn med sin hustru fra 2. ekteskap Olia/Oliana Johannesdatter:

ii.4. OLEANE HALVORSDATTER, født 28. januar 1842 på Sletdalen i Åsnes. Den ugifte og «*forhenværende budeie*» Oleane Halvorsdatter Holm døde på Finstad i Valseth 20. mai 1923 av en «*kræftsvulst*» og er gravlagt ved Våler kirke.

Oleane Halvorsdatter Holm fikk 3 barn utenfor ekteskap. I 1865 datteren **Olea Johnsdatter** med «*Ungkarl*» **JOHN CHRISTIANSEN SVENNEBYPLADSEN**, født på Bjørneby i Åsnes og som i 1865 var bosatt på plassen Holmestrand (under Svenneby).

I 1868 fikk Oleane datteren **Hanna Petersdatter** med John Christiansens 10 år yngre bror «*Ungkarl og Inderst*» **PETER CHRISTIANSEN HOLMESTRAND** (under Svenneby).

I 1879 fikk hun datteren **Anna Olsdatter** med «*Ungkarl og Tjenestedreng*» **OLE HALVORSEN**, født 20. september 1858 på Holtrønningen i Valseth, men som var på Gundersrud ved datteren Annas fødsel. Mye tyder på at denne Ole Halvorsen var sønn av «*Husmand*» Halvor Olsen Myrer og hustru Kari Tørrisdatter fra Valseth.

Oleane Halvorsdatter finner vi i 1900 som «*Husmand uten Jord*» bosatt på/under gården Solberg i Bergesiden, hvor hun livnærte seg ved hjelp av «*Spinding*».

I 1910 hadde Oleane Halvorsdatter flyttet til plassen Dalsrudkøien i Valseth.

(Se også **Dalsrudkøien**).

Oleane Halvorsdatters barn med John Christiansen Svenneby (Holmestrand):

iii.1. OLEA JOHNSDATTE FINSTAD, født 21. januar 1865 på Holm i Valseth. Ved konfirmasjonen i 1879 var Olea bosatt på plassen Ostangen i Valseth. Olea Johnsdatter ble senere gift med **ANTON GUNDERSEN FINSTAD**.

Oleane Halvorsdatters barn med Peder Christiansen Svenneby (Holmestrand):

iii.2. HANNA PEDERSDATTE, født 27. juni 1868 på Holm i Valseth. Hanna døde på Holm 20. oktober 1868, bare noen måneder gammel.

Oleane Halvorsdatters barn med Ole Halvorsen:

iii.2. ANNA OLSDATTE FINSTAD, født 28. februar 1879 på Ostangen i Valseth. «*Murer- og småbrukerkone*» Anna Olsdatter Finstad døde på Midtskogen (Finstad?) i Valseth 4. juni 1928 av en «*nyresygd*» og er gravlagt ved Våler kirke.

Anna Olsdatter var i 1900 bosatt sammen med sin ugifte mor **Oleane Halvorsdatter** og den 2 år gamle datteren **Olga Marie Georgsdatter** på Solberg (under 28/7).

Den 29 år gamle Anna Olsdatter oppga da at hun livnærte seg som «*Væverske*». Anna Olsdatter ble senere gift med **GEORG GUNDERSEN FINSTAD**. Bror til Anton Gundersen Finstad.

ii.4. JOHNINE HALVORSDATTER, født 8. september 1844 på Sletdalen i Åsnes og konfirmert i Våler kirke høsten 1859. Hun var da bosatt på Holm i Valseth. «Ugift Fattiglem» Johnine Halvorsdatter døde på Holm 5. oktober 1880 av «Tæring», 36 år gammel.

Johnine Halvorsdatter fikk i 1870 datteren **Oline Enersdatter** utenfor ekteskap med «Ungkarl» **ENER CHRISTOFFERSEN NORDBÆK** fra Valseth.

iii.1. OLINE ENERSDATTER, født 4. mars 1870 på Holm. Oline flyttet etter hvert fra Valseth og Våler og ble den 22. november 1893 i Tangen kirke (Stange) viet til «Forhenværende Tjener» **OLE MARTIN MARTINUSSEN**, født 7. april 1872 på Haugseiet i Stange. Sønn av «Husmand» Martinus Jakobsen og hustru Marie Nilsdatter.

I 1900 var Oline og Ole Martin bosatt på husmannsplassen Bakken i Stange og i 1910 var Oline blitt «Enke» og da bosatt på Vægen No 2 på Tangen, sammen med sine 4 mindreårige barn, alle med «fattigunderstøttelse». Oline var da sysselsatt med «Forskjelligt kvindligt gaardsarbeide». Sammen med Ole Martin fikk Oline barna: **Marthea Mathilde** (1894–), **Nils Emil** (1899–), **Olga Marie** (1903–), **Aasta Johanne** (1905–) og **Margrete Terese** (1907–).

ii.4. MARTHEA HALVORSDATTER, født 12. april 1849 på Sletdalen i Åsnes. Den ugifte «forhenværende dagarbeider» Marthea Halvorsdatter Holm døde på Bogstad i Rud krets 18. november 1922 av «et slagtilfelle» og er gravlagt ved Våler kirke.

Marthea Halvorsdatter fikk sommeren 1880 sønnen **Olaf Arnesen** med «Ungkarl og Tjenestedreng» **ARNE CHRISTIANSEN**, født 1854. Arne Christiansen var fra Ingelsrud i Åsnes, men hadde forlatt Solør og emigrert til Amerika da sønnen Olaf ble født.

Marthea Halvorsdatters barn med Arne Christiansen Ingelsrud:

iii.1. OLAF ARNESEN HOLM, født 31. juli 1880 på Lund i Våler. Ved konfirmasjonen i oktober 1895 var Olaf bosatt på plassen Holm i Valseth. Olaf Arnesen Holm døde i 1934 og er gravlagt ved Vår Frelsers gravlund i Oslo.

Olaf Arnesen Holm fikk nok ikke det han kanskje hadde tenkt seg ut av livet. For i Aftenposten av 8. oktober 1898 kan man lese (se neste side) at det hadde skjedd noe dramatisk i Wålbækken, på Våler vestside.

Den om lag 53 år gamle ugifte «selveier» **Ole Olsen Rudstangen (Tangen)** fra Rud krets var brutalt blitt myrdet i sitt hjem i Wålbækken (på vestsiden) 4. oktober 1898. Deretter ble huset påtønt for å skjule ugjerningen.

Nesten umiddelbart ble den unge Olaf Arnesen Holm mistenkt og senere arrestert for handlingen.

For at teksten skal være lettere å lese, er denne skrevet om på neste side.

Saken sto omtalt i flere av landets største aviser.

Ildebrand i Waaler.**Mordbrand?**

Tirsdag Aften ved Kl. ½ 11 blev man ifl. "Ham. Stiftstd." ude paa Elven opmærksom paa, at der var udbrudt Ildebrand paa et Sted udenfor Waalbæksund, hvorfra Ilden først blev iagttaget.

Da det første Menneske indfandt sig, slog allerede Ilden ud gennem et Vindu, der var løftet af og kastet en 4—5 Meter fra Husvæggen.

Efter et Kvarters Forløb ankom der flere Mennesker, der blev Herre over Ilden, saa ingen andre Huse end Stuebygningen led Skade; men denne brændte ogsaa aldeles i Løbet af kort Tid. Efterat der hele var nedbrændt, fandt man i Brandtomten et forfullet Legeme, hvoraf Hovedets bagre Del og Fødderne var aldeles forærede af Ilden.

Den forulykkede Ole Tangen, der var en Mand paa 40—50 Aar, synes at have siddet i Sengen og ved Dødens Indtrædelse at være faldt bagover. Han har i den sidste Tid boet alene paa Stedet, der ogsaa var enslig beliggende.

Hvordan Ilden er opkommen, er endnu uoplyst, men man synes, efter hvad der er os meddelt, at være sterkt Mistanke om, at Manden først er myrdet og Huset derpaa sunket i Brand, forat Forbrydelsen kunde forblive skjult. En ung 19aarig Mand er arresteret paa Mistanke.

Ildebrand i Waaler. Mordbrand?

Tirsdag Aften ved Kl. ½ 11 blev man ifl. «Ham. Stiftstd.» ude paa Elven opmærksom paa, at der var udbrudt Ildebrand paa et Sted udenfor Waalbæksund, hvorfra Ilden først blev igattaget.

Da det første Menneske indfandt sig, slog allerede Ilden ud gennem et Vindu, der var løftet af og kastet en 4—5 Meter fra Husvæggen.

Efter et Kvarters Forløb ankom der flere Mennesker, der blev Herre over Ilden, saa ingen andre Huse end Stuebygningen led Skade; men denne brændte ogsaa aldeles i Løbet af kort Tid. Efter at der hele var nedbrændt, fandt man i Brandtomten et forfullet Legeme, hvoraf Hovedets bagre Del og Fødderne var aldeles forærede af Ilden.

Den forulykkede Ole Tangen, der var en Mand paa 40—50 Aar, synes at have siddet i Sengen og ved Dødens Indtrædelse at være faldt bagover.

Han har i den sidste Tid boet alene paa Stedet, der ogsaa var enslig beliggende.

Hvordan Ilden er opkommen, er endnu uoplyst, men man synes, efter hvad der er os meddelt, at være sterkt Mistanke om, at Manden først er myrdet og Huset derpaa stukket i Brand, forat Forbrydelsen kunde forblive skjult. En ung 19aarig Mand er arresteret paa Mistanke.

Faksimile fra Aftenposten av 8. oktober 1898.

Waaler-Mordet.

Som før meddelt, aabnedes igaar Formiddag paa Gaarden Breidablik i Waaler retslig Forundersøgelse mod den 18 Aar gamle Gut Olaf A. Holm, der var sigtet for Mord og Ildspaa-sættelse.

Det var den 4de Oktober Forbrydelsen blev begaaet. Husmand Ole Tangens Hytte brændte om Aftenen, og ved Undersøgelse i Ruinerne fandt man Ole Tangens Lig. Den sigtede havde som nævnt tidligere begaaet et Tyveri hos den dræbte, og hans egne Udtalelser ligesom en hel Del andre Indicier gjorde, at man fik Mistanke om, at han for at klare sig fra Tyveriet havde dræbt Husmanden og for at skjule Sporene heraf sat Ild paa Hytten. Han negtede indtil igaar, men Beviserne mod ham var for sterke. Han maatte tilstaa. Han havde dræbt Ole Tangen ved at slaa ham i Hovedet med et Gevær og satte bagefter Ild paa Huset. Rester af Geværet var fundne i Ruinerne.

Retten administreredes af Sorenskriver N o r g r e n, og der var indstevnt 26 Vidner. Morderen forklarer, at han har været alene om Ugjerningen.

Waaler – Mordet

Som før meddelt, aabnedes igaar Formiddag paa Gaarden Breidablik i Waaler Forundersøgelse mod den 18 Aar gamle Gut Olaf A. Holm, der var sigtet for Mord og Ildspaa-sættelse.

Det var den 4de Oktober Forbrydelsen blev begaaet, Husmand Ole Tangens hytte brændte om Aftenen, og ved Undersøgelse i Ruinerne fandt man Ole Tangens Lig. Den sigtede havde som nævnt tidligere begaaet et Tyveri hos den dræbte, og hans egne Udtalelser ligesom en hel Del andre Indicier gjorde, at man Mistanke om, at han for at klare sig fra Tyveriet havde dræbt Husmanden og for at skjule Sporene heraf sat Ild på Hytten. Han negtede indtil igaar, men Beviserne mod ham var for sterke. Han maatte tilstaa. Han havde dræbt Ole Tangen ved at slaa ham i Hovedet med et Gevær og satte bagefter Ild paa Huset. Rester af Geværet var fundne i Ruinerne.

Retten administreredes af Sorenskriver N o r g r e n, og der var indstevnt 26 Vidner. Morderen forklarer, at han har været alene om Ugjerningen.

Faksimile fra Aftenposten onsdag 16. nov. 1898.

Og i 1900 finner vi den ugifte Olaf Arnesen Holm, som «*Dagarbeider*» (innsatt) på Botsfengslet, Grønland i Kristiania.

Den 10. april 1860 ble **MARTHEA JOHANSDATTER** født på plassen Holm i Valseth, under vestre Eig. **Marthea**, som senere tok etternavnet **Lerud**, døde 1. mars 1943, 83 år gammel og er gravlagt ved Våler kirke.

Marthea var et såkalt «uægte» barn av **Olia Olsdatter Berg** og «*Ungkarl og Sagarbeider*» **Johan Martin Hansen Haraldstad**, fra Fet i Akershus.

Ved folketellinga for Våler i 1865, kan man se at Marthea Johansdatter var «*Lægdslem*» og bosatt hos Halvor Olsen og hustru Anne Andersdatter på plassen Holm i Valseth. Marthea ble konfirmert i Våler kirke i oktober 1875 og i følge kirkeboka var hun da; «*Indlagt paa Ruud*» i Rud krets.

Marthea Johansdatter ble den 29. desember 1891 viet til «*Tjenestedreng*» **ENER TØRRISSEN LERUD**, født 1. oktober 1863 på Flaten, Rud krets i Våler. Sønn av «*Ungkarl*» Tørris Tørrissen og «*Pige*» Eline Enersdatter Lerud. Ener Tørrissen døde 2. mars 1900 og er gravlagt ved Våler kirke.

Men før Marthea Johansdatter ble gift med Ener, hadde hun fått 3 barn utenfor ekteskap. I 1879 fikk hun sønnen **Ole Halvorsen** med «*Ungkarl og Tjenestedreng*» **HALVOR OLSEN**, født i 1859 i Sande i Telemark.

I 1883 fikk hun datteren **Ida Cicilie Pedersdatter** med den ugifte «*Tjener*» **PEDER PEDERSEN**, født i 1861 på Viken af Urskog. Og i 1890 datteren **Else Marie Enersdatter** med «*Tjenestedreng*» **ENER TØRRISSEN LERUD**, som vi har sett at hun senere ble gift med. Etter vielsen flyttet Marthea og Ener til gården Ruud i Rud krets, som nok kan ha vært plassen Lerud, da denne opprinnelig var en husmannsplass under Ruud.

I 1900 var Marthea Johansdatter bosatt på Lerud sammen med barna Ida, Marie, Emma, Thorild, Frida, Marta og Ellenore. Og i drengestua på gården bodde den 68 år gamle «*Jordarbeider*» Peder E. Lerud og den 43 år gamle «*Kopperslageren*» Ludvig Rypdal, fra Rønnes i Smålenene.

Marthea Johansdatter fikk til sammen 8 (kjente) barn:

Marthea Johansdatters barn med «Ungkarl og Tjenestedreng» Halvor Olsen:

ii.1. OLE HALVORSEN, født 6. november 1879 på Hanekropplads, Kråkstad ved Ski i Akershus. Ole ble konfirmert i Kråkstad kirke 7. oktober 1894 og var da bosatt på gården Skodbo og brukte etternavnet **Asperudstrand**. Ole vokste opp i Kråkstad og i 1900 finner vi ham som ugift «*fostersønn*» hos «*Tømmermann*» Jørgen Nilsen og hustru Gunhild Marie på Nordheim, Kråkstad i Ski.

Marthea Johansdatters barn med «Ugift Tjener» Peder Pedersen:

ii.2. IDA CICILIE PEDERSDATTER RUUD, født 7. september 1883 på Nøtsle Eie i Stange. Ida Cicilie finner vi i 1900 på Lerud i Rud krets i Våler. Hun var da ugift «*Strikkerske*», bodde sammen med sin mor og sine halvsøsken, og benyttet etternavnet **Lerud**.

Ida Cicilie Pedersdatter ble den 19. februar 1905 viet til «*Bøssmager*» **OSCAR MARINIUS RUUD**, født 1878 i Kristiania, sønn av «*Skomager*» Peder O. Ruud.

«*Bøssmager*» Oscar Marinus Ruud og hustru Ida Cicilie emigrerte senere til Amerika og den 24. februar 1905 kan man se at de reiste fra Kristiania med kurs for New York.

Marthea Johansdatters barn med ektemannen Ener Tørrissen Lerud:

ii.3. ELSE MARIE E. LERUD, født 24. juli 1890 på Ruud, Rud krets i Våler. Else Marie var i 1910 bosatt på Lerud i Rud krets og arbeidet da som «*sypike*». Som sine søstre Ida Cicilie og Emma, emigrerte også Else Marie til Amerika. Og oversikten over emigranter fra Kristiania viser at den ugifte «*gaardmannsdatter*» Marie Enersdatter Lerud den 13. september 1911 forlot Norge og Kristiania med båten «*Eskimo*» med kurs for S-Dakota i Amerika og hadde medbrakt den nette sum av 40 kroner.

ii.4. EMMA E. LERUD, født 7. mars 1892 på Rud, Rud krets i Våler. Emma emigrerte også til Amerika. Og den 2. desember 1908 kan man se at den ugifte Emma Lerud forlot Kristiania med båten «Montebello» og kurs for New York. Hun oppga ved avreise at hun skulle til sin søster (Ida Cecilie) og hadde medbrakt 70 kroner.

ii.5. TORHILD E. (LERUD) SKJERPEN, født 11. desember 1893 på Rud, Rud krets i Våler. Torhild Skjerpen døde 9. april 1982 og er gravlagt ved Våler kirke.

Thorild Enersdatter Lerud ble den 14. mai 1926 i Våler kirke viet til «blikkenslager» **OLE JOHNSEN SKJERPEN**, født 8. mars 1895 på Skjærpen, Nordaberget i Våler. Sønn av «Ungkarl og snedker» John Mikkelsen fra Bjølseth i Elverum og «Tjenestepige» Mathilde Olufsdatter Skjerpen. Ole Skjærpen døde 23. februar 1967 og er gravlagt ved Våler kirke. Man kan ikke finne at Ole og Torhild hadde noen etterslekt.

ii.6. FRIDA E. (LERUD) LARSEN, født 26. februar 1896 på Rud, Rud krets i Våler. Frida Larsen døde 16. januar 1983 og er gravlagt ved Arneberg kirke.



Frida Enersdatter Lerud var av yrke «jordmor» og bosatt på Bjertnes i Hof da hun den 23. juni 1923 ble viet til «sjåfør» på Arneberg, **WIKTOR HILDING LARSEN GRÅBERGET**. Sønn av «stasjonsholder» Lars Andersen Gråberget og hustru Lisa, begge fra Djekneliden i Sverige.

Wiktor Larsen var født 28. desember 1898 i Gråberget, Arneberg i Hof. Wiktor var fra omkring 1920 drosjesjåfør i Hof og døde på Arneberg 21. april 1962. Han er gravlagt ved Arneberg kirke.

Frida Lerud Larsen. Jordmor i Hof/Åsnes (1919-1966).

Wiktor og Frida var bosatt på Vestheim i Hof og fikk barna: **Lars** (1923–1998) – gift med Harriet, **Einar** (1925–), **Erik** (1927–2014) og **Ments** (1931–1933).

ii.7. MARTA E. LERUD, født 12. juli 1898 på Lerud, Rud krets i Våler. Marte var i 1910 på Lerud i Rud krets. Marta Lerud døde 2. februar 1987 og er gravlagt ved Våler kirke. Hun var ugift og hadde ingen etterslekt.

ii.8. ELEONORA E. LERUD, født 4. juli 1900 på Lerud, Rud krets i Våler. Elinora var i 1910 bosatt på Lerud i Rud krets. Elenora døde på Lerud 22. februar 1915 av «hoftebetendelse», 15 år gammel og er gravlagt ved Våler kirke.